

Οι 6 τυφλοί
και ο
ελέφαντας

**ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 1566/1985 Δομή και λειτουργία της
πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Άρθρο 1**

Σκοπός – Γλώσσα

Σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη **ανάπτυξη των διανοητικών** και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να **ζήσουν δημιουργικά**.

Στρατηγικές δημιουργικής σκέψης

Τα έξι καπέλα του Βονο

Αρνητικές πλευρές
Κριτική



Πληροφορίες
Δεδομένα



Έλεγχος-οργάνωση
σκέψης



Θετικές πλευρές



Συναισθήματα
Διαίσθηση



Νέες ιδέες
Δημιουργικότητα

Τζένια Νικολοπούλου

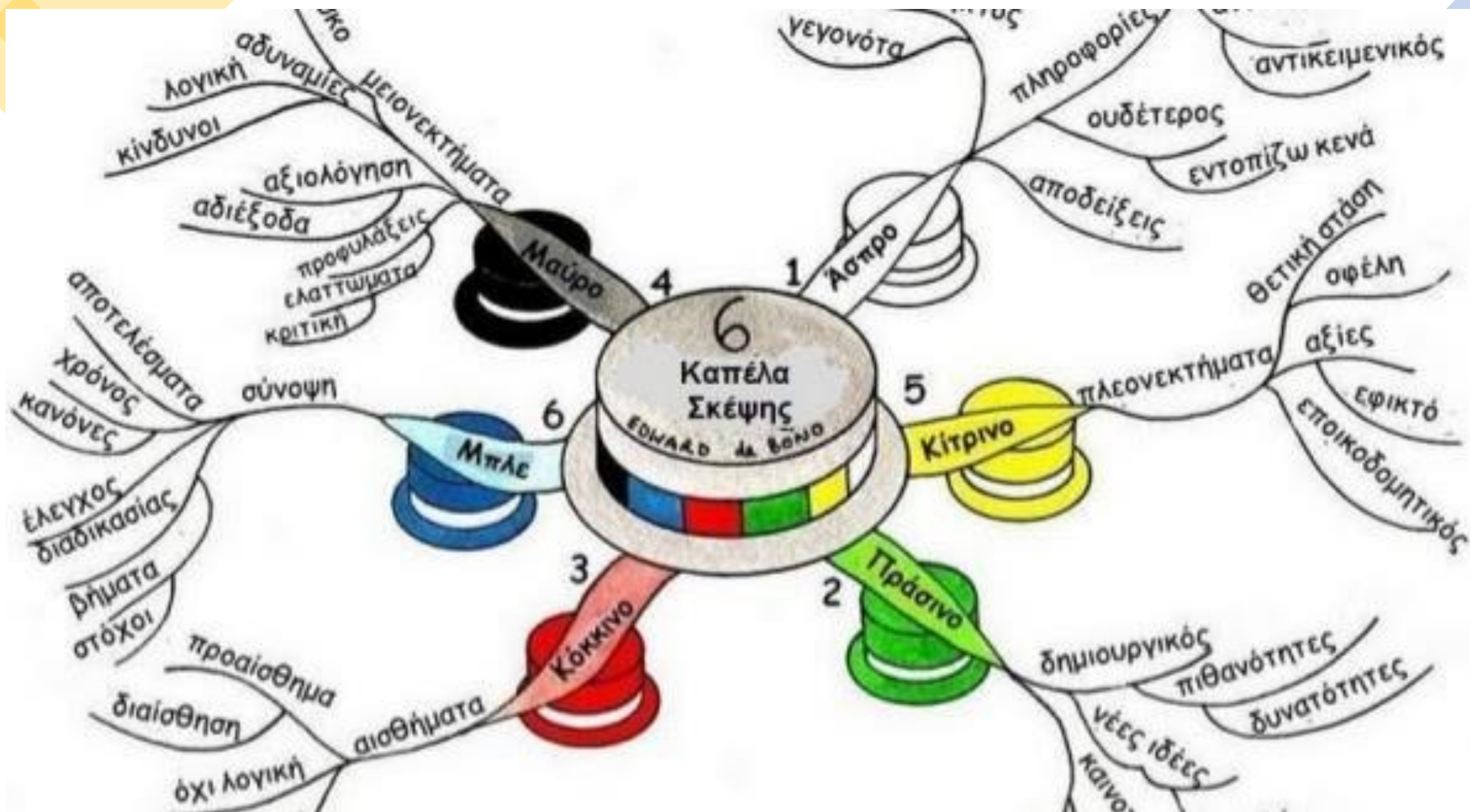
Ο Έντουαρντ Μπόνο

Ο Dr. Edward De Bono γεννήθηκε στην Μάλτα το 1933 και πέθανε στις 6 Ιουνίου 2021. Στη Μάλτα σπούδασε ιατρική, ενώ συνέχισε τις σπουδές του στην Οξφόρδη, στο Λονδίνο και στο Κέιμπριτζ. Το 1969 ίδρυσε το Ίδρυμα Γνωστικής Έρευνας (Cognitive Research Trust), το οποίο έκανε το έργο του γνωστό παγκοσμίως, και υπήρξε συνιδρυτής της Σχολής της Σκέψης (School of Thinking). Ο Δόκτωρ Έντουαρντ ντε Μπόνο είναι κατά πολλούς ο γκουρού της εγκάρσιας σκέψης ενώ ήταν ο πρώτος που ανέδειξε την τάση του ανθρώπινου εγκεφάλου να αυτοοργανώνεται, να δημιουργεί το χιούμορ και να δίνει έκφραση στη δημιουργικότητα.



Με λίγα λόγια....

- Αυτή η στρατηγική δημιουργήθηκε από τον Edward de Bono και περιλαμβάνεται στο βιβλίο του '6 Thinking Hats' (τα 6 καπέλα της σκέψης). Τα 6 καπέλα της σκέψης είναι μια καλή τεχνική, όταν θέλουμε να προσδιορίσουμε τις επιπτώσεις κάποιας απόφασης, φωτίζοντάς τη από πολλές οπτικές γωνίες. Τη χρησιμοποιούμε, επίσης, όταν θέλουμε να ενθαρρύνουμε περαιτέρω σκέψη και προβληματισμό σε ένα θέμα, ή όταν θέλουμε να εξετάσουμε πώς μπορεί εφαρμοστεί μια ιδέα. Με αυτή την τεχνική μπορούμε ακόμη να διαπιστώσουμε τις αντιδράσεις των άλλων όταν προσπαθούμε να εφαρμόσουμε κάτι.
- Στην τάξη μπορούμε να εφαρμόσουμε την τεχνική αυτή για βαθύτερη κατανόηση λογοτεχνικού κειμένου, ιστορίας, ή λύση προβλήματος (κρίση μεταξύ μαθητών) ή έρευνας. Στις μικρότερες τάξεις μπορεί να εφαρμοστεί για εκμάθηση των στοιχείων ενός παραμυθιού ή αναδιήγηση.



Τα καπέλα τώρα βάλτε βρε παιδιά
Ερωτήσεις να βγούνε μια χαρά.
Άσπρο και κίτρινο, πράσινο, μαύρο
Κόκκινο, μπλε στο κεφάλι επάνω.

Ξεκινάμε με το άσπρο βρε παιδιά
Πληροφορίες μας δίνει μια χαρά.
Πότε και πού, γιατί και πώς να πούμε
Στη σειρά αυτές καλύτερα να μπουέ.

Με το κόκκινο αισθανόμαστε παιδιά
Βγάζουμε κλάμα, μα και φόβο και χαρά.
Ντροπή δε νιώθουμε ακούμε την καρδιά μας
πάντα εκδηλώνουμε τα συναισθήματά μας.

Με το μαύρο εμπόδια βάζουμε πολλά
Τι θα πάει ανάποδα μας λέει παιδιά
Κριτικά μάς κάνει να σκεφτούμε
Και το ρίσκο πάντα να αναρωτηθούμε.

Με το κίτρινο η σκέψη θετική
Σκεφτόμαστε τα οφέλη στη στιγμή.
Αξίες, στάσεις διακρίνουμε πολλές
Ευαισθητοποιούμε σε λύσεις πάντα απλές.

Με το πράσινο ιδέες λέμε δυνατά.
Καινοτομίες και εναλλακτικά
Προτάσεις λύνουν το πρόβλημα παιδιά
με επιχειρήματα και σεβασμό απλά.

Το μπλε καπέλο στο τέλος το φοράμε
Σκεφτόμαστε όλα αυτά που συζητάμε.
Σε κατανόηση μας οδηγούνε
Και στη λύση τη σωστή πάνω να σκεφτούμε.

Αρνητικές πλευρές
Κριτική



Πληροφορίες
Δεδομένα



Έλεγχος-οργάνωση
σκέψης



Θετικές πλευρές



Συναισθήματα
Διαίσθηση



Νέες ιδέες
Δημιουργικότητα

Βάζω το
«καπελάκι»
μου και
σκέφτομαι...

«Χρησιμοποιώντας το άσπρο καπέλο, θα ήθελα να ρωτήσω...»



Τηλεκπαίδευση: τη θέλουμε;



- ❖ Τι σκεφτόμαστε για το θέμα;
- ❖ Ποιος είναι ο στόχος μας;
- ❖ Ποιο είναι το επόμενο βήμα;
- ❖ Τι είδους σκέψη χρειάζεται;
- ❖ Να συμφωνήσουμε όλοι μαζί σε μία λύση, στην οποία θα εργαστούμε;



Λευκό καπέλο (πληροφορίες – δεδομένα)

- Ουδετερότητα και αντικειμενικότητα.
- Γνωστές ή αναγκαίες πληροφορίες.
- Δεδομένα
- Περιγραφή παρά εξήγηση. Απαιτεί από τον χρήστη του μεγάλη αυτοπειθαρχία, ώστε να ξεχωρίζει τα δεδομένα από τις εικασίες, τις πεποιθήσεις, τις απόψεις, τις ερμηνείες και τα σχόλια.



Πληροφορίες

- Το σχολείο μας έχει την κατάλληλη τεχνολογική υποδομή για να υποστηρίξει την τηλεκπαίδευση.
- Τα σχολεία θα έμεναν για αβέβαιο χρονικό διάστημα κλειστά και πρέπει να καλύψουμε την ύλη.
- Κάποια σχολεία δε διαθέτουν την τεχνολογία
- Είναι πολλές οι ώρες που μένουμε σπίτι και πρέπει να αξιοποιηθούν δημιουργικά.
- Είμαστε ήδη εξοικειωμένοι με την τεχνολογία.
- Το ποσοστό των μαθητών που παρακολουθούν.



- ❖ Ποιες πληροφορίες διαθέτουμε;
- ❖ Τι πληροφορίες χρειαζόμαστε;
- ❖ Συγκεντρώσαμε τις απαραίτητες πληροφορίες για το θέμα;
- ❖ Πώς θα αποκτήσουμε τις πληροφορίες που χρειαζόμαστε;
- ❖ Ποια είναι τα δεδομένα που έχουμε;



Κόκκινο καπέλο (συναισθήματα- διαισθήσεις)

- Συναισθήματα, απόψεις, προαισθήματα και διαίσθηση
- Υποκειμενική εμπειρία
- Απελευθερώνει από τις υποχρεώσεις για αξιολόγηση, κρίση ή τεκμηρίωση, γιατί τα συναισθήματα δεν ανήκουν στη σφαίρα της λογικής.



συναισθήματα

Μόλις έκλεισαν τα σχολεία νιώσαμε πολύ λύπη που θα αποχαιρετήσουμε την τάξη, και το δημοτικό. Νιώσαμε χαρά όμως που θα μπορούσαμε έστω και εξ αποστάσεως να συναντιόμαστε και να μαθαίνουμε. Αυτό βέβαια δεν πάει να πει ότι δε θέλουμε να γυρίσουμε στην τάξη μας. Αλλά και η ηλεκτρονική τάξη δεν παύει να είναι η τάξη μας.

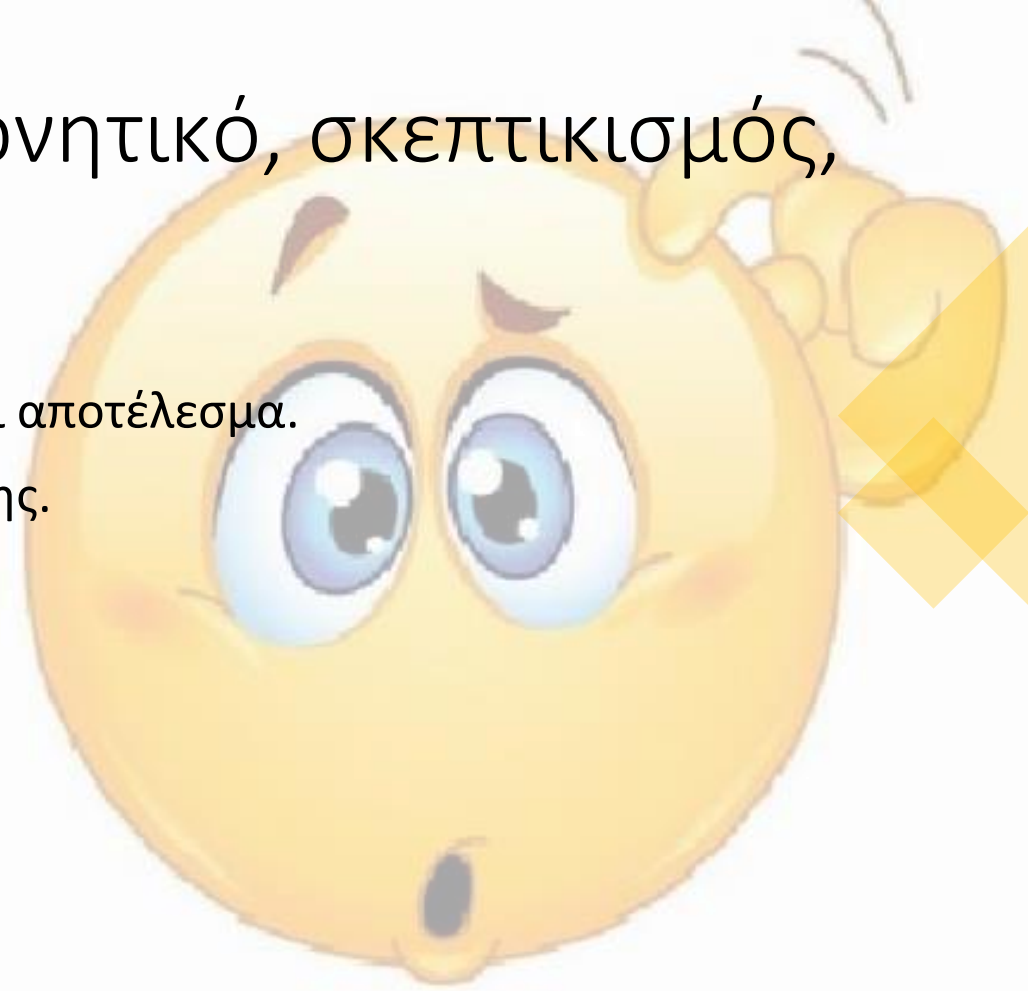


- ❖ Πώς αισθάνομαι για το θέμα;
- ❖ Τι μου αρέσει στην ιδέα;
- ❖ Τι δεν μου αρέσει;
- ❖ Τι μου λέει η διαίσθησή μου;



Μαύρο καπέλο (επιφυλακτικό, αρνητικό, σκεπτικισμός, μειονεκτήματα)

- Υποδεικνύει τι είναι λάθος, τι δεν ταιριάζει και τι δεν έχει αποτέλεσμα.
- Συλλέγει όλες τις αρνητικές πτυχές μιας λύσης ή απόφασης.
- Αρνητική αξιολόγηση
- Κριτική σκέψη



Πρόβλημα

Αν ακολουθήσουμε μία λύση όπως η τηλε-κπαίδευση κάποιος μπορεί να εκνευριστεί γιατί μπορεί να μην του αρέσει αυτή η λύση. Το σίγουρο είναι ότι θα είναι από όλους αναγκαστικά αποδεκτή γιατί δεν γίνεται για 2 μήνες περίπου, να μην κάνουμε καθόλου μάθημα, γιατί πώς θα πάμε στο γυμνάσιο αν δεν έχουμε τελειώσει καν την έκτη; Η αλήθεια είναι ότι έχουν πάει πολλά πράγματα στραβά όπως μερικές φορές που δεν είχαν κάποιος καλή σύνδεση στο internet ή μερικές φορές που κάποιος δεν του δούλευε καλά το μικρόφωνο. . Μερικές δυσκολίες είναι ότι είναι κουραστικό να είσαι πάνω από μία οθόνη όλη την ώρα και μερικές φορές όταν τελειώναμε το μάθημα και μετά τα μαθήματα, μας πόναναν τα μάτια μας, ένα άλλο πρόβλημα αφορά την μουσική και την βιβλιοθήκη, το πρόβλημα είναι ότι τελειώνουν πολύ αργά και εμείς τέτοιες ώρες τρώμε μεσημεριανό. Το αρνητικό είναι ότι δε βλέπαμε τους φίλους μας.

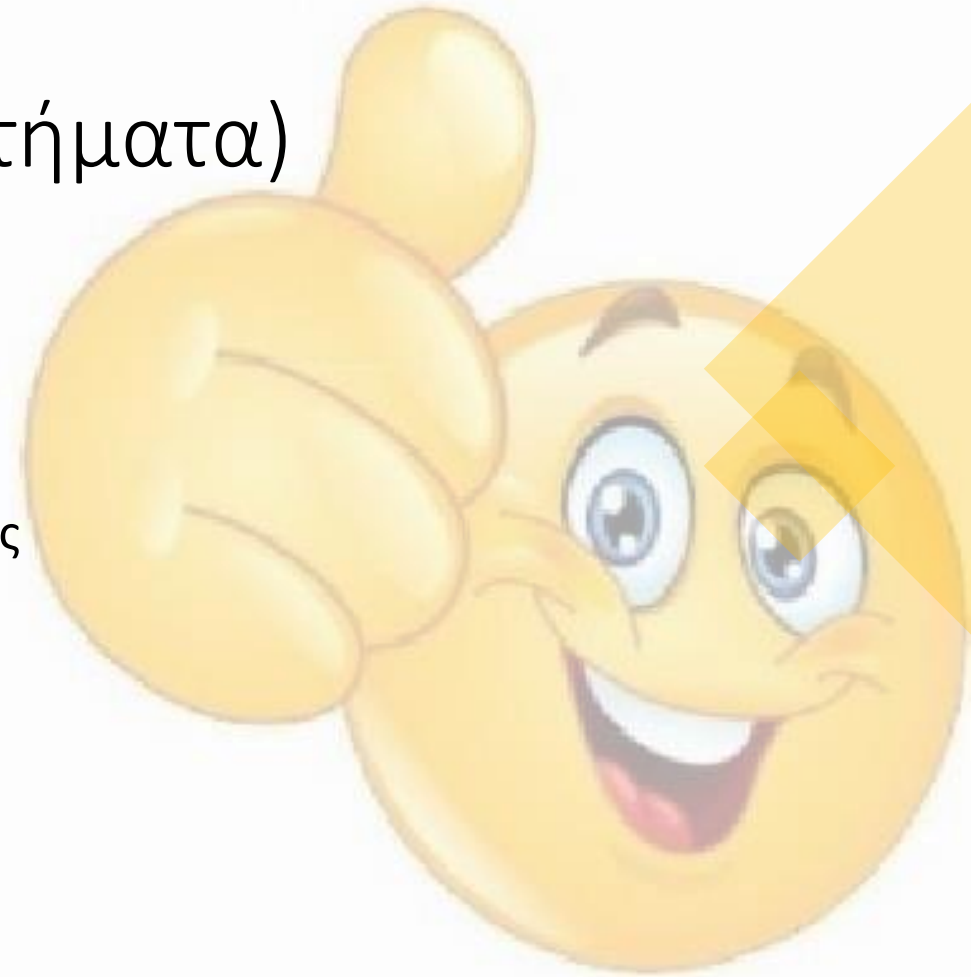


- ❖ Τι θα συμβεί, αν ακολουθήσουμε μία λύση;
- ❖ Θα είναι αποδεκτή;
- ❖ Μπορούμε να το κάνουμε;
- ❖ Είναι εφικτό;
- ❖ Πώς θα αντιδράσει ο κόσμος;
- ❖ Τι μπορεί να πάει στραβά;
- ❖ Ποια είναι τα πιθανά προβλήματα/δυσκολίες;



Κίτρινο καπέλο (αισιοδοξία, πλεονεκτήματα)

- Θετικές πλευρές, τα πλεονεκτήματα μιας κατάστασης
- Πιθανά οφέλη και θετική ελπίδα για την εφαρμογή μιας ιδέας
- Αισιοδοξία, εποικοδομητική και παραγωγική πλευρά της σκέψης
- Λογική στήριξη, καλά θεμελιωμένη και δομημένη αισιοδοξία



Αισιοδοξία

Θεωρούμε ότι σε όλη αυτή την κατάσταση, είναι πολύ σημαντικό να είμαστε αισιόδοξοι και να κρατάμε την ψυχραιμία μας. Είμαστε πολύ χαρούμενοι που δε μένουμε πίσω στο εκπαιδευτικό υλικό και που εξασκούμαστε στις παλιότερες γνώσεις κάνοντας επαναλήψεις. Επίσης ανταλλάσσουμε ανησυχίες και απορίες μεταξύ μας. Ακόμα καταφέραμε να εξοικειωθούμε με τους Η/Υ και τα ηλεκτρονικά προγράμματα. Αυτό μπορεί να μας φανεί πολύ χρήσιμο και αργότερα στη ζωή μας. Επιπρόσθετα, έχουμε περισσότερο ελεύθερο χρόνο για να ψυχαγωγηθούμε, για παράδειγμα να διαβάζουμε βιβλία και να περνάμε ποιοτικό χρόνο με την οικογένειά μας. Τέλος, όταν θα επιστρέψουμε στην καθημερινότητά μας βγαίνοντας νικητές από όλο αυτό, θα αποδείξουμε ότι μπορούμε να νικήσουμε οποιονδήποτε ιό και απειλή, αρκεί να είμαστε ενωμένοι.



- ❖ Ποια είναι τα οφέλη και για ποιον;
- ❖ Πώς εκφράζονται τα οφέλη;
- ❖ Ας σκεφτούμε πώς μπορεί να ωφεληθεί;
- ❖ Ας σκεφτούμε θετικά και αισιόδοξα.



Πράσινο καπέλο (δημιουργικότητα, νέες ιδέες)

- Νέες και πρωτότυπες ιδέες, νέες έννοιες και αντιλήψεις
- Εναλλακτικές δυνατότητες, στρατηγικές, διαδρομές
- Καινούριοι τρόποι προσέγγισης και επίλυσης του προβλήματος
- Ανοικτή σκέψη, καινοτομία και δημιουργικότητα
- Εξερεύνηση και ρίσκο, «πειράματα σκέψης»



Ιδέες

Η τηλεκπαίδευση ήταν πραγματικά μία καινοτομία που έγινε πρώτη φορά στην Ελλάδα. Έτσι, ο δάσκαλοι και τα παιδιά γίναμε πιο δημιουργικοί και καλλιεργήσαμε νέες ιδέες για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τη φοίτησή μας στο σχολείο. Θα μπορούσε να υπάρξουν πλατφόρμες που να επιτρέπουν τη δημιουργία ομάδων όπου θα μπορούμε να συνεργαζόμαστε. Επίσης να γίνονταν νέες μορφές αξιολόγησης. Και να βλεπόμασταν.



- ❖ Ποιες νέες ιδέες μπορούμε να σκεφτούμε;
- ❖ Ποιες είναι οι προτάσεις μας;
- ❖ Υπάρχουν εναλλακτικές προτάσεις;
- ❖ Ας σκεφτούμε λύσεις για το πρόβλημα.



Μπλε καπέλο (οργάνωση,
προγραμματισμός, αναστοχασμός)

- Επισκόπηση, διαχείριση και οργάνωση της σκέψης
- Έλεγχος, παρατηρητής και η σκέψη πάνω στη σκέψη
- Στρατηγική της σκέψης
- Παρατηρεί και καταγράφει τις σκέψεις που έχουν γίνει, χωρίς να επιχειρηματολογεί υπέρ κάποιας λύσης ή πρότασης.



ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

...Αποφασίσαμε ότι προτιμούμε το μάθημα στην τάξη επειδή με την τηλεκπαίδευση μπορεί κάποιος να μην παρακολουθεί και να βλέπει τηλεόραση ή να παίζει ενώ στο σχολείο είσαι και με τους φίλους σου και υπάρχει και πιο εύκολη επικοινωνία μεταξύ των μαθητών με την δασκάλα. Ο στόχος είναι να μην μείνουμε πίσω στην ύλη και να μην χάσουμε την επαφή μας με το σχολείο και τους συμμαθητές μας. Το επόμενο βήμα είναι σιγά σιγά να επιστρέψουμε στο σχολείο. Χρειαζόμαστε να σκεφτόμαστε θετικά γιατί σιγά σιγά θα γυρίσουμε στην καθημερινότητά μας. Να μπορέσουμε να κάνουμε την τηλεκπαίδευση να μοιάζει όσο πιο πολύ σαν το σχολείο μπορούμε. Αυτό απαιτεί συνέπεια και συνεχή προσπάθεια για το καλύτερο.



- ❖ Τι σκεφτόμαστε για το θέμα;
- ❖ Ποιος είναι ο στόχος μας;
- ❖ Ποιο είναι το επόμενο βήμα;
- ❖ Τι είδους σκέψη χρειάζεται;
- ❖ Να συμφωνήσουμε όλοι μαζί σε μία λύση, στην οποία θα εργαστούμε;



Πότε είναι η κατάλληλη στιγμή για να κάνεις κάτι;
Ποιο είναι το πιο σπουδαίο πρόσωπο;
Ποια είναι η πιο σημαντική πράξη;



Οι τρεις ερωτήσεις



Τα παιδιά και τα
...καπέλα







Νομος, Ποια στοιχεία, Τι

Ξέρουμε ότι....

φύλαξη τα βρέη
της ανάπτυξης σε
συνεχικές
εργασίες.

Η πορεία του βρεταίου ήταν ο Μινωδικός

Ο Μινωδικός αλληλεπιδρά
τονος του σε
πυλές διαδ' σε
εργασίες

Η σχέση βρεταίου
σε κινείται να είναι
στον χώρο του

Βρεταίου της σχέσης
που είναι κεντρική και
σε χώρο σε κέντρο
κόσμου βρεταίου

Ο Μινωδικός έχει
κλάους άλλους και
το

Ο Μινωδικός είναι
του πάντα είναι της ζωής
και του χώρου του

Ευαισθησία στην αξία...

Τα σφάλματά είναι ότι
κατέλαβε τις
απαιτήσεις των
εργασιαστών.

Απέκτησε μια
καινούρια δεξιότητα

κατάλαβε το νόημα, το
γιατί να γίνει καλύτερος
αυθρηπος.



Οφείλει ο ίδιος να
εξέυσος τον βοηθό.

Επίσης ανέβηκε
η αυτοεκτίμησή
του.

Ακόμα,
βοήθησε
τρεις ανθρώπους

{ ηλικιωμένη γυναίκα,
Πάντα και τα παιδιά }

Δημιουργούμε και καινοτομούμε...

Να πάρεις
προσβολές

Να δας
απόδομα

Να δίνεις κέρδη και
αποδοκίμα



Να προσφέρεις
κόρυφα σε
αποδοκίμα

Να αερίσαν
ηρωήματα

Νο Βοηθία!

Να προσφέρεις
αποδοκίμα

Σκεφτόμαστε κριτικά....



σα, μπορείσε
σταφυλλο

να χωνήσει στα

μπορεί να σκοταφεί

τι θα γίνει αν χαλάει

Μπορεί να έχει θυμώσει οι φίλοι σου

Η φωνή μπορεί να φέρει

Μπορεί να έχει κατασραφεί
η κόρη σου.

Το καπέλο της καρδιάς... Αισθανόμαστε...

αυτοεκτίμηση

φόβος

αφροσύνη

ευτυχία

αποφοίνιση
(674)

εφφρία



ανάσταση

αμοιχία

ικανολοίνση
(5022 029)

ασφιδία

ευχαριστία

Οι απαντήσεις...



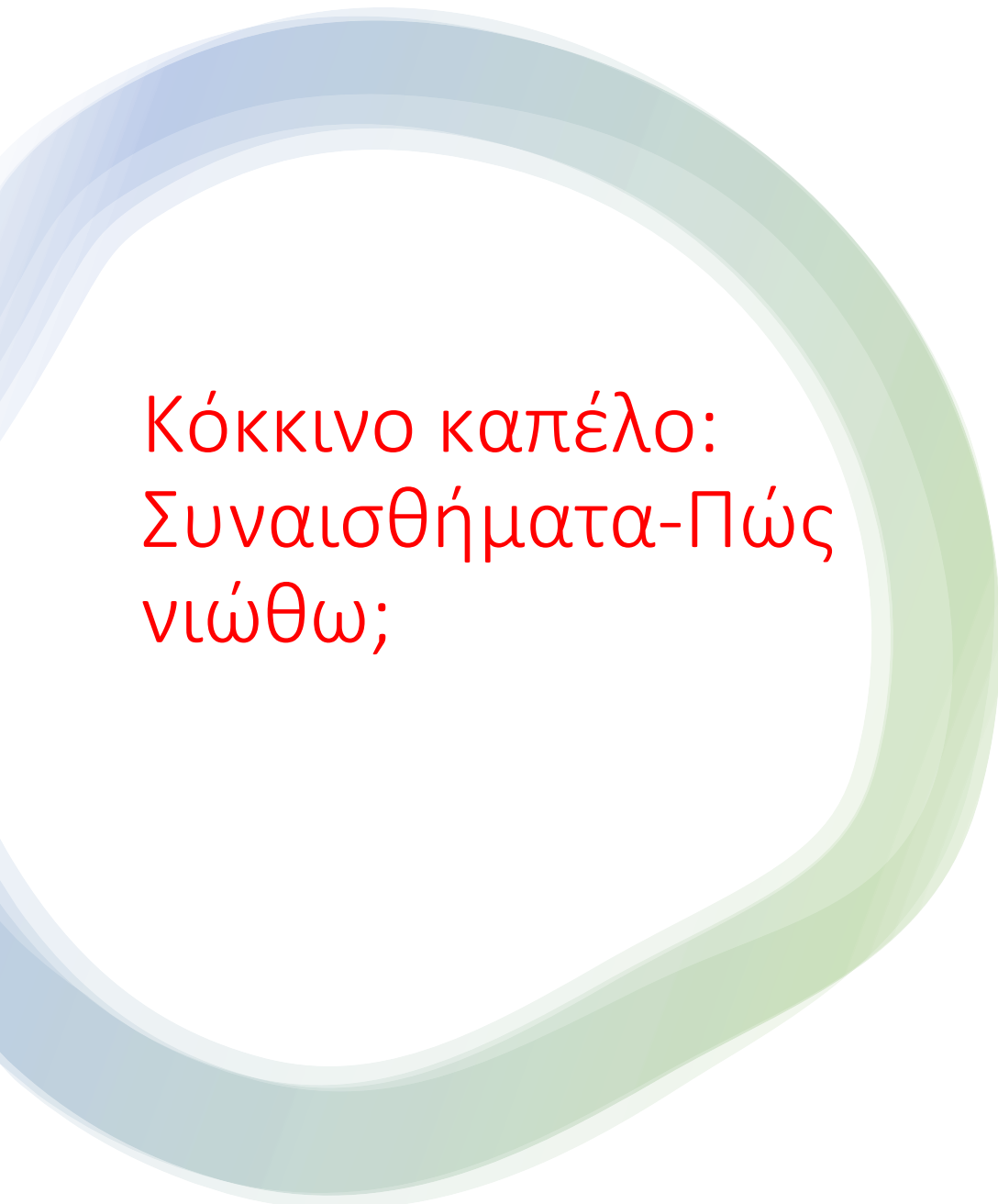
- **1.** Η καταλληλότερη στιγμή να κάνουμε κάτι είναι **τώρα**. Είναι εξάλλου η μοναδική στιγμή πάνω στην οποία έχουμε εξουσία.
- **2.** Ο καταλληλότερος να ακούσουμε είναι **αυτός με τον οποίο βρισκόμαστε μαζί**.
- **3.** Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να **τον βοηθάμε**.
- **Θυμήσου, λοιπόν:** υπάρχει μόνο ένας χρόνος που είναι σπουδαίος. Το τώρα, γιατί μόνο τότε έχουμε οποιαδήποτε δύναμη. Ο πιο αναγκαίος άνθρωπος στον κόσμο είναι αυτός με τον οποίο βρίσκεσαι. Και η πιο σπουδαία δουλειά που έχεις είναι να τον βοηθήσεις σ' αυτό που έχει ανάγκη.

Επεξεργασία του κειμένου «Σ' ένα Συνοριακό σταθμό» του Α. Σαμαράκη

<http://keimena.ece.uth.gr/main/t28/02-manikarou.pdf>


Λευκό καπέλο: Τι ξέρω; Τι μπορώ να μάθω;

- Ποιος; (πρόσωπα του κειμένου, κύριο/κεντρικό)
- Πού (τόπος πού διαδραματίζονται τα γεγονότα); Πότε (χρόνος, σε ποια εποχή);
- Ποιο είναι το σενάριο/ιστορία, ο θεματικός άξονας και κατά πόσο αυτό πραγματοποιήθηκε (το όνειρο-στόχος ενός παιδιού); Ποιες πληροφορίες υπάρχουν για το θέμα που μας απασχολεί; Είναι πραγματικότητα ή όχι;
- Τι (γεγονότα); Δηλαδή, σκηνικές εικόνες στις τρεις διαστάσεις του χρόνου. Μακρινό παρελθόν: Τα παιδικά χρόνια-το όνειρο. Παρελθόν: Τα χρόνια ως σιδηροδρομικός. Παρόν: Τα χρόνια ως συνταξιούχος.
- Τι είχε μάθει ο πρωταγωνιστής της ιστορίας μας, όταν ήταν μικρός, συχνάζοντας στον σταθμό του τρένου;
- Ποιες πληροφορίες δίνει ο συγγραφέας για τους «μοναχικούς ταξιδιώτες»;
- Γνωριμία με τον λογοτέχνη Αντώνη Σαμαράκη.



Κόκκινο καπέλο: Συναισθήματα-Πώς νιώθω;


- Ποια είναι τα συναισθήματά σου για τον πρωταγωνιστή της ιστορίας (σιδηροδρομικό);
- Ποια θεωρείς ως την πιο συναρπαστική πτυχή αυτής της ιστορίας;
- Πώς ονειρευόταν τον εαυτό του ο σιδηροδρομικός και τι νιώθει που δεν πραγματοποίησε το παιδικό του όνειρο και αναγκάστηκε να συμβιβαστεί;
- Ποια η εκτίμησή σου για την τελική του επιλογή;
- Εσύ, πώς νομίζεις ότι θα ένιωθες αν είχαν διαψευστεί τα παιδικά σου όνειρα;



Μαύρο καπέλο: Το καπέλο της σύνεσης και της λογικής

Θέματα προς διερεύνηση και συζήτηση:

- Ποια νομίζεις ότι είναι τα αρνητικά στοιχεία του ήρωα και ποια προβλήματα του δημιουργούν
- Ποια είναι τα λάθη του πρωταγωνιστή της ιστορίας;
- Ποια προβλήματα μπορούν να ανακύψουν από τη μη πραγματοποίηση των παιδικών ονείρων; Υπάρχει περίπτωση να επηρεάσει αρνητικά κάποιον η μη πραγματοποίηση της κρυφής επιθυμίας για κάτι;
- Τι θα μπορούσε να συμβεί στην περίπτωση που θα διαψεύδονταν τα παιδικά σου όνειρα;



Κίτρινο καπέλο: ευαισθησία στην αξία

Θέματα προς διερεύνηση και συζήτηση:

- Ποια καλά-δυνατά σημεία μπορείς να συνοψίσεις από αυτό το κείμενο;
- Ποιες είναι οι αξίες που παρουσιάζονται και πώς εκφράζονται;

Πράσινο καπέλο: Δημιουργικότητα και καινοτομία

• Σκέφτεσαι κάποιον διαφορετικό τίτλο για το βιβλίο που πρόκειται να γράψει ο σιδηροδρομικός;

• Εμπλούτισε το κείμενο με διαλογικές-θεατρικές σκηνές (ευθύς λόγος) εκεί όπου υπάρχει πλάγιος λόγος (π.χ. παιδί-μητέρα, σιδηροδρομικός-μοναχικός ταξιδιώτης, σιδηροδρομικός-φίλος).

• Άλλαξε την πλοκή βάζοντας τον σταθμάρχη να γίνεται τελικά σιδηροδρομικός.

• Δοκίμασε έναν εναλλακτικό τρόπο αφήγησης και παρουσίασε την ιστορία από τη μεριά της μητέρας.

• Συνέχισε την ιστορία και διηγήσου τι απέγιναν τα απομνημονεύματα του σιδηροδρομικού (Γνώρισαν μεγάλη εκδοτική επιτυχία; Κέρδισε πολλά χρήματα;).

• Μπορείς να γράψεις ένα πραγματικό ή φανταστικό γεγονός που σου ανακαλεί αναμνήσεις της παιδικής σου ηλικίας;

• Μίλησε για κάποιον στόχο που έβαλες στη ζωή σου. Τον πέτυχες ή όχι και πώς ένιωσες σε κάθε περίπτωση;

• Αν ήσουνα σεναριογράφος και σου είχε ζητηθεί να γράψεις το σενάριο της ζωής του σιδηροδρομικού, τι θα επέλεγες να βάλεις στην ταινία σου, η οποία θα είχε αυτόν τον τίτλο; Ενδεχομένως, θα μπορούσες να αλλάξεις τον τίτλο, ώστε να ταιριάζει με το σενάριο σου.

• Γράψε μια φανταστική ιστορία, με βάση το σχήμα «όνειρο-συμβιβασμός-αποτέλεσμα».

• Περιγράψε μια σκηνή από σταθμό (λεωφορείου, τρένου) και εμπλούτισέ την, αξιοποιώντας εικόνες από το διαδίκτυο.

• Έχεις αναλάβει με τους συμμαθητές σου ένα project στο μάθημα «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός». Ετοίμασε κάποιες ερωτήσεις και ζήτησε από έναν σιδηροδρομικό μια συνέντευξη, αναφορικά με τα κριτήρια επιλογής του επαγγέλματος που ασκεί.

• Δημιούργησε ένα κολλάζ με εικόνες από σταθμούς και τρένα παλαιότερης και σύγχρονης τεχνολογίας.

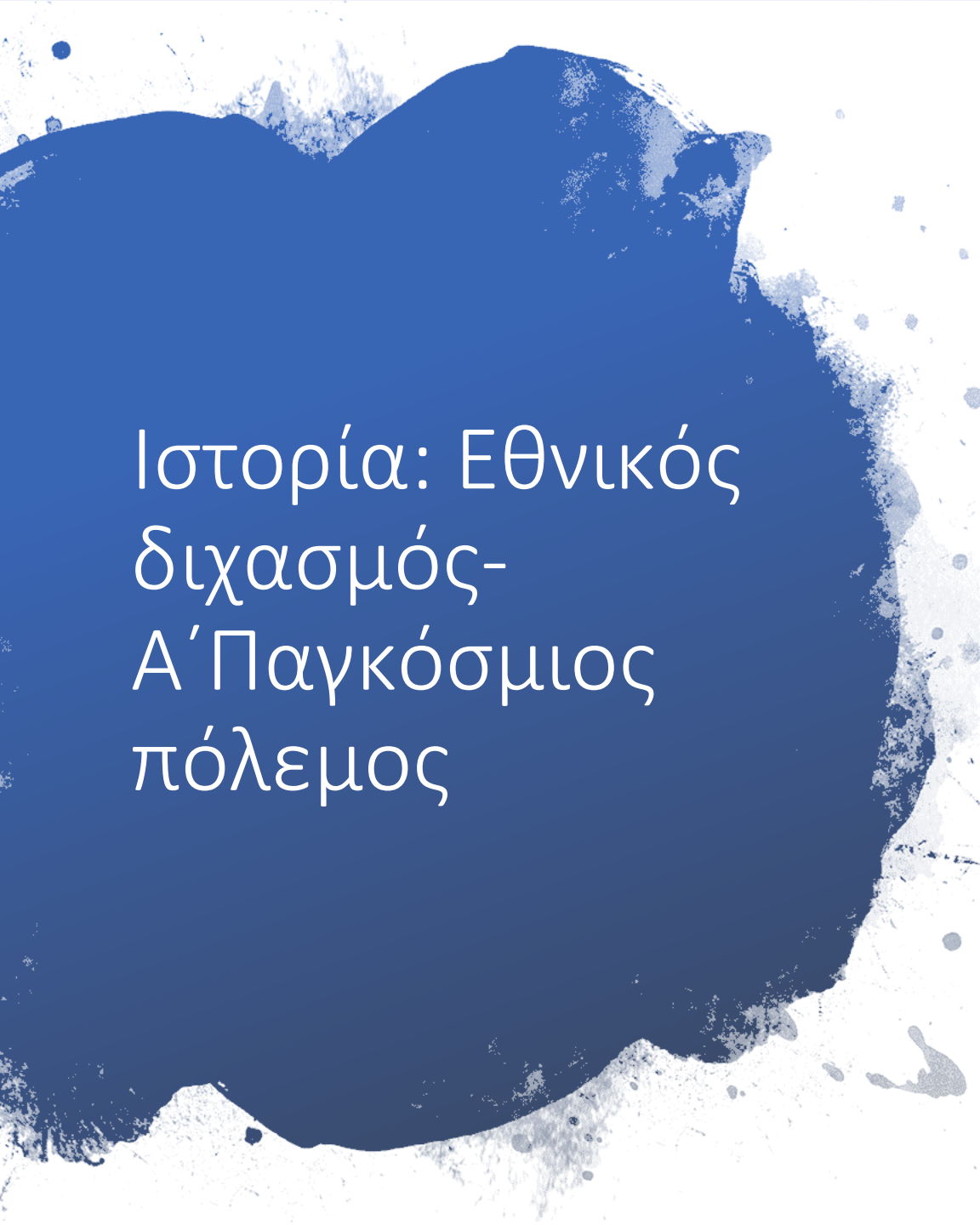
• Είσαι ένας μοναχικός ταξιδιώτης και μέσα στο βαγόνι σου κρατάς κάποιες σημειώσεις, για να γράψεις στο ημερολόγιο σου τις εντυπώσεις σου. Ποια στοιχεία νομίζεις ότι αξίζει να συμπεριλάβεις;

• Το σχολείο σου κάθε χρόνο κανονίζει ένα ταξίδι με προορισμό κάποια χώρα του εξωτερικού. Πώς θα οργάνωνες το ταξίδι σου και τι θα έβαζες μέσα στη βαλίτσα σου; • Αφού επισκεφτείς το διαδίκτυο, να αναζητήσεις και να ακολουθήσεις «Διαδρομές με τρένο»: λογοτεχνικές, μουσικές, ποιητικές, φωτογραφικές, συναισθηματικές, γεωγραφικές, γεωφυσικές και να δημιουργήσεις έναν φάκελο με το υλικό αυτό.

Μπλε καπέλο: Οργανώνω Σχεδιάζω- Παίρνω αποφάσεις

Θέματα προς διερεύνηση και συζήτηση κατά την αρχή, την εξέλιξη και το τέλος της δραστηριότητας:

- Ποιο θέμα συζητάμε και ποιες είναι οι εκφάνσεις/πλευρές του;
- Ποιο είναι το ζήτημα που μας προβληματίζει;
- Τι θέλουμε να πετύχουμε;
- Ποιο είναι το πιο σημαντικό πράγμα που έμαθες σήμερα και δεν το ήξερες;
- Τι σου τράβηξε περισσότερο την προσοχή και το θεωρείς ως το πιο ενδιαφέρον στο σημερινό μάθημα;
- Ποια νομίζεις ότι θα θυμάσαι για πολύ καιρό και θα σου φανούν χρήσιμα στο μέλλον;
- Τι ήταν αυτό που δεν κατάλαβες;
- Τι καταφέραμε στο σημερινό μάθημα και σε ποια συμπεράσματα καταλήξαμε;
- Πώς φτάσαμε σε αυτό το συμπέρασμα;
- Ποια είναι τα επόμενα βήματα;



Ιστορία: Εθνικός διχασμός- Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος

Το πρόβλημα: Να μπει η Ελλάδα στον πόλεμο;

- Άσπρο καπέλο: αιτίες –αφορμή-συνθήκες-
- Κόκκινο καπέλο: Συναισθήματα Φόβος- ανασφάλεια-αλληλεγγύη-περηφάνια
- Πράσινο καπέλο: εθνικό φρόνημα- μπορούμε να νικήσουμε
- Κίτρινο καπέλο: οφέλη: επέκταση συνόρων-αλύτρωτοι Έλληνες-
- Μαύρο καπέλο: η συμμετοχή στον πόλεμο μπορεί να μας κοστίσει σε ζωές και σύνορα-ουδετερότητα-είμαστε μικρή χώρα
- Μπλε: Μπαίνουμε τελικά στον πόλεμο γιατί....

Επίλυση προβλήματος: τσακωμός στο διάλειμμα

- Άσπρο: Ο Νίκος μπήκε στο παιχνίδι και πήρε την μπάλα. Τα παιδιά τον κυνήγησαν και την πήραν. Εκείνος τους κλότσησε και ο καβγάς γενικεύτηκε.
- **Κόκκινο**: θυμός, αδικία, μοναξιά, λύπη
- **Πράσινο**: Θα μπορούσαμε να τον είχαμε βάλει στο παιχνίδι/ να είχαμε δύο μπάλες/περισσότερο χώρο/παιχνίδι για διασκέδαση, όχι ανταγωνιστικό
- **Κίτρινο**: ελευθερία στο παιχνίδι/ομαδικότητα/συνεργασία
- Μαύρο: ατύχημα/τιμωρία
- **Μπλε** (απόφαση): την άλλη φορά θα παίζουμε όλοι μαζί ή αν δε γίνεται ομάδα-ομάδα. Θα έχουμε δύο μπάλες. Δε θα αφήνουμε κανέναν έξω από το παιχνίδι. Παίζουμε για διασκέδαση και όχι για να νικήσουμε.

Προσφυγιά- Μετανάστευση (τελική αξιολόγηση)

- Συζητήστε στις ομάδες σας χρησιμοποιώντας τα 6 καπέλα της σκέψης
- Στη γειτονιά σας πρόκειται να δημιουργηθεί μία δομή προσφύγων. Είστε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Δήμου και πρέπει να αποφασίσετε αν θα το δεχτείτε ή θα διαμαρτυρηθείτε. Ποια είναι η στάση σας πάνω στην απόφαση αυτή;



Μπλε καπέλο

- Ελάτε να συζητήσουμε για το θέμα που προέκυψε.
- Ας το εξετάσουμε με την παράλληλη - δημιουργική σκέψη

ΑΣΠΡΟ ΚΑΠΕΛΟ

- δημιουργία δομής σε ελεύθερο χώρο

βοήθεια στους πρόσφυγες

χρόνος

πληθυσμός

τι είδους βτέχων;

τι υποχρεώσεις έχει ο δήμος

με τι τρόπο θα φτάσουν

χώρα προέλευσης

οικονομική περιθαλψη

πόσα παιδιά - εσχολείο;

ηλικίες



- φόβος
- συγκίνηση
- στενοχώρια
- άγχος
- απογοήτωση
- ενόχληση
- αγωνία
- ανασφάλεια
- ευγνωμοσύνη
- χαρά
- συμπόνια
- ενθουσιασμός
- ενσυναίσθηση
- ανησυχία

Κόκκινο καπέλο

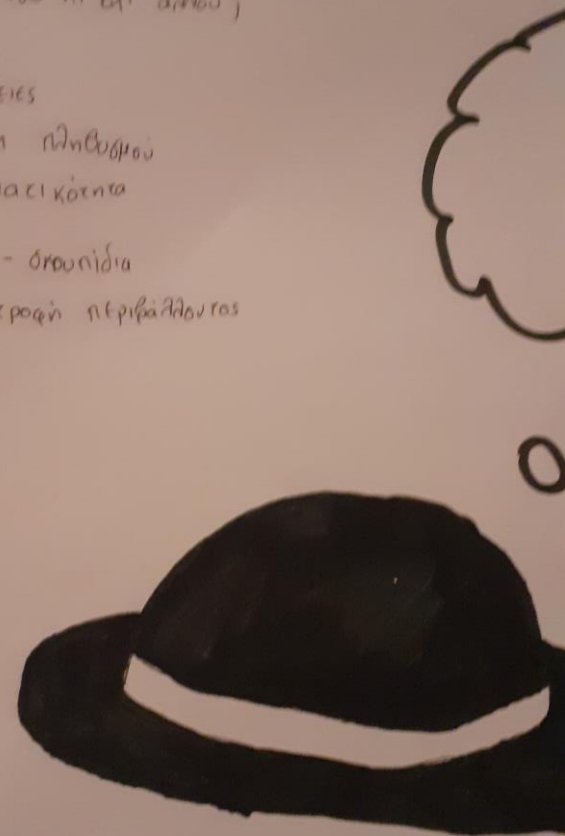


Κίτρινο καπέλο

- καινούριοι φίλοι
- αλληλεγγύη
- αύξηση αλληλεγγύης
- χέρια για εργασία
- γνώριμα ποσότητες
- διάδοση ελληνικής γλώσσας
- αξιοποίηση του χώρου που πριν ήταν εκουσιδότητος
- δυνατότητα αγοράς

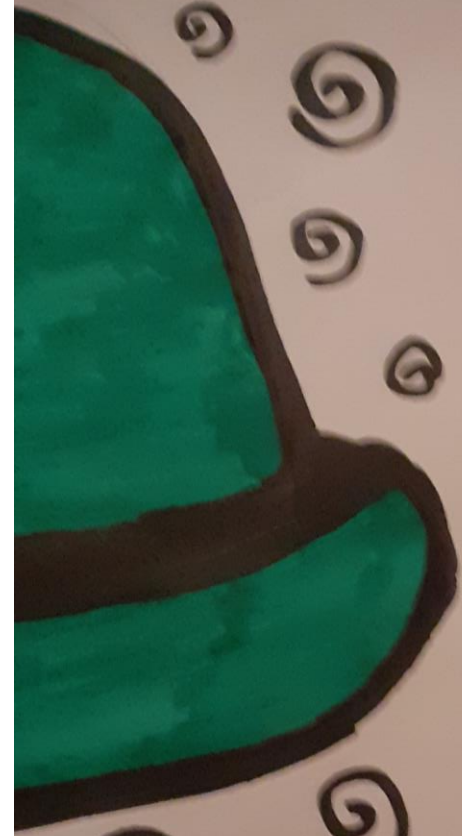
Μαύρο

- ✓ αζωτούχο για έγκλιση ανθρώπων
- ✓ παίρνουν εις δουλειές
- ✓ γιατί εδώ κι όχι αλλού
- ✓ έσοδα
- ✓ αρρώστιες
- ✓ αύξηση πληθυσμού
- ✓ εγκληματικότητα
- ✓ βρομιά - οσμή
- ✓ καταστροφή περιβάλλοντος



Κανέδο

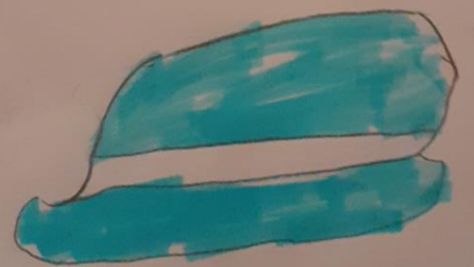
- σχεδιασμός έγκλιση για ευτυχία
- ευχέρεια
- εθελοντικές ομάδες
- καθάρματα για πιο βίρα και παρέμβαση
- μεσημεριανή σε κενά κελύφηνα κελύφη
- θυμω
- σχεδιασμός του χώρου
- εθελοντές
- δράσεις για εξάλειψη των προκαταλήψεων
- ψυχολογία
- ψυχολογία - ευγένεια
- προσφορά δουλειάς
- έχουμε χρηματο-δότηση
- περιπατήσεις



Η κυβέρνηση αποφάσισε να δημοσιοποιήσει την προσφορά στο δήμο σας.

✓ Συμφωνούμε κατ'αρχήν και προτείνουμε να μπορούν να διευκολύνουν τη διαδικασία των προτάσεων να μην δημοσιοποιούνται προτάσεις σε...

- 1) Να προβλεφθεί χώρος για δραστηριότητες
- 2) Μείωση αριθμός πληθυσμού
- 3) Χρηματοδότηση
- 4) Έσοδα



Οφέλη

- Παράλληλη σκέψη σε εφαρμογή (κοιτάζοντας προς την ίδια κατεύθυνση)
- Διαχωρισμός σκέψης (αποφεύγεται η σύγχυση)
- Σφαιρική και αποτελεσματική σκέψη (εξοικονόμηση χρόνου)
- Δημιουργική και καινοτομική απόδοση (ολιστική προσέγγιση)
- Κατευθύνσεις και όχι περιγραφές σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον (εστιάζει στο «τι πρόκειται να συμβεί», «τι μπορεί να γίνει» και όχι με το «τι έχει συμβεί», «τι είναι»)
- Παράκαμψη της κατηγοριοποίησης των ανθρώπων, διαχωρισμός του «εγώ» από τη συνολική «απόδοση» (όλοι μπορούν να «φορέσουν» όλα τα καπέλα)
- Ομαδικότητα και συνεργασία (τα καπέλα χαρακτηρίζουν την κατεύθυνση της σκέψης και όχι τα άτομα)
- Μεταγνωστική επίγνωση (η σκέψη για τη σκέψη και αναστοχασμός)
- Θεατρικότητα – κοινωνικο-συναισθηματική νοημοσύνη

Τα καπέλα βοηθούν γιατί....

- Στην πράξη τα καπέλα αναφέρονται πάντα με το χρώμα και ποτέ με τη λειτουργία τους. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι αν ρωτήσουμε κάποιον πώς νιώθει για κάποιο θέμα, είναι απίθανο να πάρουμε ειλικρινή απάντηση, γιατί οι άνθρωποι πιστεύουν πως είναι λάθος να εκδηλώνουν συναισθήματα. Αλλά ο όρος κόκκινο καπέλο είναι ουδέτερος. Πολύ πιο εύκολα μπορούμε να ζητήσουμε από κάποιον «να βγάλει το μαύρο καπέλο», παρά να του ζητήσουμε να πάψει να είναι επιφυλακτικός. Η ουδετερότητα των χρωμάτων μάς επιτρέπει να χρησιμοποιούμε τα καπέλα χωρίς να ερχόμαστε σε δύσκολη θέση. Αντί για μια διαδικασία παραίνεσης και επίκρισης, η σκέψη μετατρέπεται σε παιχνίδι με καθορισμένους κανόνες. Έτσι αναφερόμαστε απευθείας στα καπέλα: ...Θα ήθελα να βγάλεις το μαύρο καπέλο. ...Ας βάλουμε όλοι μαζί τα κόκκινα καπέλα μας για λίγο. ...Φτάνει η σκέψη με το κίτρινο καπέλο. Τώρα ας φορέσουμε το λευκό.

Γιατί...τελικά...

- Ο μεγαλύτερος εχθρός της σκέψης είναι η πολυπλοκότητα, η οποία οδηγεί συχνά στη σύγχυση. [...] Η ιδέα των Έξι Καπέλων της Σκέψης έχει δύο κύριους σκοπούς:
 - Ο πρώτος είναι να απλοποιήσει τη σκέψη, επιτρέποντάς μας να ασχολούμαστε με ένα πράγμα κάθε φορά. [...]
 - Δεύτερος κύριος σκοπός (...) είναι να επιτρέπει τις αλλαγές στη σκέψη .

Και τώρα η σειρά σας!

- Σκεφτείτε ένα θέμα που αντιμετωπίζετε ή ένα πρόβλημα ή μια κατάσταση ή μία έννοια ή ακόμα και έναν πίνακα! Πώς προσεγγίζεται από κάθε καπέλο σκέψης;
- Καραντίνα
- Εξ αποστάσεως εργασία
- Μελέτη ορθογραφίας
- Ιστορία
- Πίνακας ζωγραφικής
- Επίσκεψη-εκδρομή



Επίσκεψη στο Λαύριο

- Χωρισμός σε ομάδες:

Ναός Ποσειδώνα

Εξορύξεις

Πετρώματα

Χλωρίδα-Πανίδα

Το Λαύριο του χθες-αναδρομή-
ιστορία

Το Λαύριο του σήμερα





ΕΞΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ...

<https://youtu.be/jc1Nfx4c5LQ>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- http://users.sch.gr/rmfrentzou/creativity_greek_2/6_6_thinking_hats.html
- <https://economu.wordpress.com/3169-2/>
- «Τα έξι καπέλα της σκέψης», Edward De Bono, εκδ. Αλκυών
- <http://taniamanesi-kourou.blogspot.com/2016/07/edward-de-bono.html>
(δραστηριότητες για μικρές ηλικίες-βίντεο)

<https://issuu.com/ninakara1/docs/a0bc16a7eb6e64>